

Література.

1. Васильченко О. М. Економічна ефективність виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах. Економічний аналіз. 2018. Т. 28(2). С. 110-118.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28%282%29_16
2. Смігунова О.В. Методичні засади визначення раціональності розмірів аграрних підприємств молочного напрямку: теоретичний аспект. Вісник ХНТУСГ. Економічні науки. Харків, 2016. Вип. 172. С. 175 – 181.
3. Пархоμεць М. К. Організаційно-економічні основи формування та ефективного функціонування молокопродуктового підкомплексу: дис... д-ра екон. наук: 08.07.02. Тернопільська академія народного господарства, 2004.
4. Сагачко Ю. М. Теоретичні основи інтенсивного розвитку тваринництва. Вісник ХНТУСГ Економічні науки. Харків, 2015. Вип. 161. С. 269-276.
5. Top 15 grain-producing countries. URL: <http://www.wattagnet.com/articles/21058-world-feed-panorama-top-15-compound-feed-producing-countries>.

ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИЦТВА КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УКРАЇНІ

*ПУГАЧ О.В., МАГІСТР,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

Кукурудза на зерно є однією з найпоширеніших і важливих у світовому сільському господарстві культур. Щорічно у світі під цю культуру виділяється близько 153 млн. га, що становить 12% світової площі ріллі. Сумарний щорічний зовнішньоторговельний оборот складає 75 млн. т/рік [1].

Провідними світовими виробниками зерна кукурудзи є США, Китай, Бразилія, Аргентина, Мексика. Україна у 2019 році зайняла 6 місце у світі за обсягом виробництва кукурудзи при валовому зборі 35,5 млн т [2,3].

---

* Науковий керівник – О.В. Смігунова, к.е.н., доцент

Нарощування обсягів виробництва зерна кукурудзи і підвищення його економічної ефективності є важливим фактором відновлення вітчизняного тваринництва і розвитку агропромислового виробництва в цілому. Однак дана галузь продовжує залишатися в стані глибокої кризи. Виробництво зерна кукурудзи в більшості українських господарств є низькорентабельним, а часом - збитковим. Такий стан галузі зумовлено низкою негативних чинників.

В першу чергу, це стійкий диспаритет цін на сільськогосподарську продукцію і продукцію галузей, що забезпечують сільське господарство матеріально-технічними ресурсами. Високі ціни на ПММ, добрива, засоби захисту рослин, сільгосптехніку та одночасно низькі ціни на сільськогосподарську продукцію є наслідком відсутності з боку держави цінового регулювання, здійснення державних закупівель сільгосппродукції із застосуванням гарантованих цін. Такі диспропорції неминуче призводять до відтоку капіталу з галузі, неможливості впровадження прогресивної техніки, технологій, гібридних сортів рослин, методів організації та управління виробництвом і, як наслідок, морально-технічного відставання галузі, зниження ефективності наведених витрат, перешкоджають розвитку ринкових відносин в галузі сільського господарства [4].

Відсутність державного контролю над ціноутворенням призводить до різких, часто непередбачуваних стрибків цін, як на агропродовольчому ринку, так і ринку матеріально-технічних ресурсів сільського господарства.

За роки невдало проведених перетворень вітчизняна сільськогосподарська наука прийшла в занепад, виявилися в стані глибокої кризи селекція, сільськогосподарське машинобудування, галузі хімічної промисловості. Внаслідок цього, вітчизняні ринки завойовують дорогі, але, тим не менш, економічно більш ефективні насіння, засоби захисту рослин, збиральна техніка імпортного виробництва.

Розвитку галузі сільського господарства та формування збалансованого продовольчого ринку перешкоджає також відсутність централізованого планування виробництва продукції. Внаслідок цього, кожен товаровиробник прагне збільшити обсяг виробництва найбільш вигідних з економічної точки зору видів продукції, не прогножуючи потенційний попит на них в майбутньому. Це викликає диспропорції на продовольчому ринку, від чого страждають і

виробники, які змушені шукати додаткові канали збуту, і споживачі, які змушені купувати завезену продукцію за вищими цінами [6].

Середній розмір землекористування селянсько-фермерських господарств в Україні становить близько 80 га. При таких невеликих розмірах більшість з них не мають можливості (та це було б і нерационально) придбати та утримувати власну техніку в достатньому обсязі, обладнанням для доопрацювання (очищення, сушіння, калібрування і т.д.) і зберігання виробленої продукції, організувати доставку сировини (насіння, мінеральних добрив, засобів захисту рослин та ін.) з інших регіонів країни [5].

Низький рівень оплати праці, відсутність необхідних соціально-побутових умов на селі провокують відтік кадрів з галузі сільського господарства, особливо найбільш кваліфікованої її частини, що є не тільки економічною, але й соціальною проблемою.

Значні площі земель в нашій країні схильні до деградації. Відбувається це через те, що більшість сільгоспвиробників порушують технології вирощування культур, не мають можливості проводити меліоративні та протиерозійні заходи. Руйнування ж вітчизняного тваринництва призвело до того, що практично перестали вноситися органічні добрива. Така ситуація в перспективі може мати вкрай негативні наслідки, так як загрожує руйнуванням ґрунтового покриву.

Із зазначеного вище випливає, що нашій державі необхідно прийняти комплекс заходів щодо інтенсифікації галузі на основі впровадження останніх досягнень сільськогосподарської науки в галузі селекції, техніки, технологій, обліку, організації праці та управління виробництвом, тобто переведення її на інноваційний шлях розвитку. Це означає, що сьогодні необхідним є комплекс заходів щодо виведення галузі виробництва зерна кукурудзи із затяжної кризи і забезпечення умов, сприятливих для припливу в неї інноваційних технологій.

Література.

1. Статистичний збірник «Рослинництво України 2018». Київ : Державна служба статистики України, 2019. 220 с.
2. Голик С. І. Аналіз вітчизняного ринку зерна та подальший розвиток його інфраструктури. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2758>.
3. Матвійчук А.В. Проблеми розвитку зерновиробництва в Україні. Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи : Матеріали

IX міжнародної науково-практичної конференції Харків : ХНТУСХ, 2018. С. 173 – 177.

4. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року. За ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ “ІАЕ”, 2012, 182 с.

5. Івченко В. М., Шишкіна І. Стан і перспективи розвитку фермерства та механізми його державної підтримки в Україні. Продуктивність агропромислового виробництва. 2018. № 30. С.158-167. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pav_2018_30_19.

ПРИЧИНИ ПЕРЕХОДУ З ПРЯТОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УСТРОЮ ДО ШОСТОГО

***РОМАНАШЕНКО І.О., МАГІСТРАНТКА І КУРСУ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Наразі, інноваційний шлях розвитку є невід’ємним та таким, що визначає наступний вектор руху, як національних економічних систем, так і глобальної економіки, імперативом. Успішний розвиток будь-якої економіки визначається наявними науково-технічними ресурсами країни, які стають вирішальним фактором міжнародної конкурентоздатності і запорукою майбутнього успіху. Крім того, критерій інноваційності набув вирішального значення при ранжуванні країн в багаточисленних міжнародних рейтингах.

У ХХ столітті сформувалося визначення поняття «технологічний устрій», під яким слід розуміти різні форми громадського господарства, що базуються на відповідних формах власності на засоби виробництва.

Концепція технологічних укладів є продовженням теорії довгих хвиль Кондратьєва. Дана теорія була запропонована економістом Сергієм Глазьевим [3], який опирався у своїх дослідженнях на роботи Кондратьєва Н.Д. та Шумпетера Й.. Ідеї С. Глазьева, отримали подальший розвиток у роботах Авербуха В.М. [1], Геєця В.М. [2], Семиноженка В.П. [2], Яковця Ю.В. [4] та інших, які займались подальшим розвитком теорії технологічних устроїв.

Елементи подальшого технологічного устрою завжди виникають в надрах попередніх устроїв. У зв'язку з цим, метою даної

---

* Науковий керівник –Ткаченко С.Є., к.е.н., доцент